



UNIVERSITÄTS-  
BIBLIOTHEK  
PADERBORN

**Lvdovici Molinæ, E Societate Iesv Theologiæ Doctoris, &  
Professoris, Commentaria, In primam D. Thomæ partem**

**Molina, Luis de**

**Lugduni, 1622**

Articvlvs I. Vtrum in diuinis sint plures personæ. articulo 1.

---

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73915](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73915)

non vero sequitur; ipsas personas, quae includunt essentiam, & addunt suas proprietates personales, quibus inter se distinguuntur, habere vnam dumtaxat substantiam. Ut enim tres personae diuinae sunt tria entia habentia suas peculiare entitates, & vnumquodque est perfectissimum propter entitatem diuinam essentiam, quam includit: sic etiam sunt tria entia substantia suis peculiaribus substantiis, in quarum quouis includitur substantia perfectissima diuina essentia.

Ad tertium dicendum est, subsistere latius patere, quam absolutum, & relatiuum: non secus ac res, accidens, & substantia latius patent, communiacque sunt quibusdam absolutis, & respectiuis. Quomodo autem quando relatum aliquid significatur nomine cuiusdam rei, cuiusdam accidentis, vel cuiusdam substantiae, non recipitur cum suo correlatiuo: nec enim recte dixeris, haec res, ostenso patre, est illius rei, nempe filij, haec res, nec in humanis ostenso patre dixeris, hoc accidens in concreto est illius accidentis, nempe filij, hoc accidens, nec etiam in diuinis dixeris, haec substantia, ostenso Patre aeterno, est huius substantiae, nempe filij, haec substantia: tamen haec omnes res in se sunt respectiuae: sic etiam subsistere peculiare Patris, significatum vocabulo subsistere, non recipitur cum subsistere filij, est in se res quaedam sint relatiuae, existentiamve respectiuam includant. Adde, subsistere, quodcumque illud sit, includere negationem dependentiae, ratione cuius, est res, quae subsistit, relatiua sit, vt tamen significatur hoc nomine, subsistere, non dicitur recipere cum suo correlatiuo. Iuxta haec exponere quis forte potest Augustinum, dum asseruit subsistere esse quid absolutum, & non relatiuum, voluisse solum habere modum absoluti, & non relatiui, vt ita significatur. Veritas tamen est, Augustinum, sicut & Hieronymum, tenuisse, eo tempore concedere tria supposita diuina esse tres substantias, arbitratumque fuisse omnem substantiam esse quid absolutum, implicareque contradictionem, quod aliquid sit substantia, & relatiuum. Quamuis, cum in eisdem libris saepe propenderit in eam sententiam, vt diceret, concedi posse tria supposita diuina esse tres substantias, vt dicitur, ostensum est, non satis firmiter adhaesit ei opinioni, quae asserit, substantiam in diuinis non comprehendere sub se substantias relatiuas. Tam vero hodie satis dilucidum, receptumque est, esse substantias in diuinis formaliter, & intrinsece relatiuas.

Ad subsistere latius patere quam absolutum, & respectiuum.

Ad subsistere latius patere quam absolutum, & respectiuum.

Personarum diuinarum Trinitas non spiritalis, sed spiritalis per se substantia.

A. sus cum essentia (quam singulari includunt) ternarius numerus personarum diuinarum, nec proprie sit totum, respectu singularum personarum, nec singulari persona sint partes illius: quod non cernitur in aliis numeris, quippe cum singulari, ac proprium huius numeri sit, vt omnes tres entitates, in quibus inuiscitur, sint idem prorsus cum vna numero entitate in singulis inclusa, nempe cum diuina essentia, quae tanta est, quanta tota sanctissima Trinitas: quare cum illa in singulis includatur, singulari personae tantum sunt, quantum tota gloriosissima Trinitas, vt Pater tantus est, quantum omnes tres personae, simul; tamen propter oppositionem relatiuam entitates aliarum personarum adorandissimae Trinitatis non sint Pater, sed ab eo re ipsa distinguuntur.

ARTICVLVS II.

Utrum in Deo sint plures personae quam tres.

C. ONCLUSIO est. Tantum sunt tres personae diuinae. Est de fide, vt locis articulo precedente citatis ostensum est. D. Tho. eam probat in hunc modum. Personae diuinae sunt ipsae relationes diuinae inter se distinctae: sed in Deo nulla relationes distinguuntur re inter se, nisi quae opponuntur relatiue: ergo relationes, quae habuerint inter se oppositionem, pertinebunt ad distinctas personas: cum ergo paternitas & filiatio sint oppositae inter se, pertinebunt ad duas personas: spiratio vero actiua & processio, seu spiratio passiuua, quamuis inter se sint oppositae, quia tamen non opponuntur paternitati & filiationi, saltem altera esse poterit in Patre & Filio: hoc autem dici non potest de processione seu spiratione passiuua, quandoquidem lequeretur Patrem & Filium procedere ab spirante: ergo spiratio actiua conuenit Patri & Filio, atque proinde processio, seu spiratio passiuua, quae opponitur spirationi actiuae, conuenit alteri personae distinctae a Patre & Filio, eruntque proinde tres tantum personae in Deo.

D. Dilucidius deducitur eadem conclusio a Durando in 1. d. 10. q. 2. hac ratione. Personae diuinae distinguuntur relationibus originis: ergo in Deo est vna tantum persona, quae a nulla alia procedit. Consequentia est manifesta, quoniam si in Deo essent duae personae, quarum neutra procederet ab alia, neque ambae a quadam tertia, illae non distinguerentur relationibus originis, quandoquidem inter eas non esset relatio originis: quare vel non distinguerentur, vel discrimen sumerent a proprietatibus absolutis, ac proinde essent plures Dei. Hinc Hilarius in libro de synodis. Cum vnus Deus sit, duo innascibiles (id est, qui non sint ab alio) esse non possunt. Est ergo in Deo vna tantum persona, quae a nulla alia procedit, & haec dicitur Pater, appellatur etiam a Sanctis innascibilis, quod a nulla alia sit: tunc sic proceditur. In Deo sunt tantum duae processiones, eorum quod ex in eo sint secundum operationes ad intra, quae in eo sunt duae tantum, videlicet intelligere & velle, vt supra est ostensum. Cum ergo iuxta numerum processionum sit numerus personarum procedentium, eorum quod ubi productio semper est vniformis, nec indiget materia (vt cernitur in Deo propter omnimodam immutabilitatem & actualitatem) vnum numero duntaxat producit, inde est, vt personae procedentes sint tantum duae: vna per intellectum, quae est Filius, & altera per voluntatem, quae est Spiritus sanctus: quare personae diuinae tres tantum sunt.

Tres tantum esse diuinas personas.

Deductio Durandi.

QUESTIO XXX.

De pluralitate diuinarum personarum.

ARTICVLVS I.

Utrum in diuinis sint plures personae.

C. ONCLUSIO affirmat, estque fidei dogma, vt ex testimoniis, tum alias, tum quaest. 27. artic. 1. citatis, constat.

F. Circa responsionem ad quartum animaduertendum est, cum numerus trium personarum diuinarum transcendens sit: numerus vero transcendens sit aggregatum ex multis vnitatibus, quarum quouis est sola ipsa entitas, quae dicitur vna, connotando quod indiuisa sit in se, & diuisa, seu non eadem, cum quacunque alia, efficitur, vt cum entitates trium personarum diuinarum non solum sint eiusdem perfectionis, sed etiam idem prorsus.

Molina in D. Thom.

N n 3 Obicies,